

Leeswijzer voor het onderzoek naar het beeldje van St. Geertruid.

I. Algemene informatie

Een **introdactie** van 2 bladzijde staat op: <http://www.beeldjestgeertruid.nl/index.htm>

Voor wie iets meer wil weten: lees of download de **samenvatting** van 10 bladzijden met de hoofdlijnen van het onderzoek:

<http://www.beeldjestgeertruid.nl/Samenvatting%20onderzoek%20en%20aschriften%20beeldje%20St.%20Geertruid%2024%20november.%202017.pdf>

Deze samenvatting zal nog worden geactualiseerd, naar aanleiding van mijn verzoek aan de minister van OCW het mogelijk te maken dat een persoon of een ander instituut dan de RCE of het RMO, kennis neemt van de feiten teneinde een objectief oordeel te geven over het belang van het beeldje van St. Geertruid en over de wenselijkheid dit beeldje te beschouwen als deel van ons erfgoed.

Op YouTube staan zes korte informatieve **video's** over het beeldje van St. Geertruid. Ze zijn bedoeld om geïnteresseerde burgers te informeren.

https://www.youtube.com/playlist?list=PLfbDESswQ_1u60HjUYsTrjZdDPaNgU1ybH

II. Is het een beeldje omdat de vuursteen werd gegraveerd?

Dit deelonderzoek staat op bladzijde 9 t/m 21 van het **onderzoeksrapport over het beeldje van St. Geertruid. Augustus 2014** (46 blz.):

<http://www.beeldjestgeertruid.nl/Het%20prehistorisch%20beeldje%20van%20St.%20Geertruid%20augustus%202014.pdf>

Het onderzoek omvat onderstaande deelonderzoeken die alle aantonen dat de vuursteen waarschijnlijk of zeker gegraveerd is.

- a- Het functioneel en esthetisch karakter van de beschouwde groeven..
- b- De kans dat acht toevallige groeven samen drie symbolen vormen.
- c- De kans dat hak- en botssporen in toevallige groeven ontbreken.
- d- Conclusies die getrokken kunnen worden uit de kromming van de groeven over het steenoppervlak.
- e- Bewerkingssporen die aantonen dat sommige groeven of symbolen gegraveerd zijn.
- f- Conclusies die getrokken kunnen worden uit het ontbreken van krassen in de groeven.
- g- Conclusies op grond van de vorm en afmetingen van de dwarsdoorsnede van de groeven.

Desgevraagd kan ik hier nog een kansberekening aan toevoegen: Berekening van de kans dat drie bruingekleurde lange groeven (als op het beeldje van St. Geertruid) toevallig voorkomen in de cortex van een vuursteen oppervlaktevondst van de Kaap te St. Geertruid (1: 1.000.000).

Ook het feit dat de graveringen goed gedateerd kunnen worden, maakt het waarschijnlijk dat de groeven graveringen zijn.

Evenals het feit dat de symbolen op het beeldje een betekenis hebben. Twee symbolen geven de naam van degen die dit beeldje bezielde.

Bij dit deel van het onderzoeksrapport horen nog drie bijlagen:

Bijlage: Proeven met graveren en eroderen (8 blz.). De resultaten van proeven die aantonen dat het beeldje gegraveerd is (bovenstaand deelonderzoek f); dat werd gegraveerd in zachte cortex, voordat de cortex van de vuursteenknol verharde in de löss van de Kaap; dat dit graveren gebeurde met een instrument met afgeronde schraapranden.

<http://www.beeldjestgeertruid.nl/BIJLAGE%20Proeven%20met%20graveren%20en%20eroderen%20okt%202013%20pdf.pdf>

Bijlage: Kansberekeningen symbolen aug. 2011 (7 blz.). Berekening van de kans dat de symbolen toevallig zijn ontstaan (bovenstaand deelonderzoek b).

<http://www.beeldjestgeertruid.nl/Kansberekening%20symbolen%20aug%202011.pdf>

Bijlage: Kenmerken van gravingen en toevallige groeven. 4 blz. Basiskennis.

<http://www.beeldjestgeertruid.nl/BIJLAGE%20Kenmerken%20van%20gravingen%20en%20toevallige%20groeven.pdf>

III. Wat is de meest waarschijnlijke datering?

Dit deel onderzoek staat op par. 4. Bladzijde 22 t/m 27 van het **onderzoeksrapport over het beeldje van St. Geertruid. Augustus 2014**(46 blz.):

<http://www.beeldjestgeertruid.nl/Het%20prehistorisch%20beeldje%20van%20St.%20Geertruid%20augustus%202014.pdf> De samenvatting staat op blz. 29.

De meest waarschijnlijke datering voor de gravingen op het beeldje van St. Geertruid is vanuit drie verschillende invalshoeken bepaald.

1. Door de patina van de vuursteen van het beeldje te vergelijken met de patina van dateerbare artefacten van de Kaap, teneinde te bepalen wanneer de vuursteenknol in de löss van de Kaap terecht kwam. En voor datering van de gravingen gebruik te maken van de conclusie uit par. 4f, dat de gravingen gemaakt moeten zijn in zachte cortex, nog voordat ontkalking en verharding van de cortex plaats vond .Meest waarschijnlijke datering: Neolithicum.
  2. Door parallellen te zoeken voor de stijl van graven (brede L-vormige en smalle V-vormige gravingen). Meest waarschijnlijke datering: vroeg Neolithicum (LBK).
  3. Door parallellen te zoeken voor hetgeen werd gegraveerd: V- en tri-line symbolen (op een zittend persoon). Meest waarschijnlijke datering: vroeg Neolithicum (LBK).
- Hieruit volgt als meest waarschijnlijke datering het vroeg Neolithicum (LBK).

Deze datering wordt bevestigd door het feit dat, gezien de vorm van de dwarsdoorsneden, alle gravingen gemaakt kunnen zijn met een benen kammetje dat Bandkeramiekers gebruikten voor het versieren van sieraardewerk (conclusie uit onderzoeksrapport blz. 19).

IV. Een bezielde steen?

Dit deel onderzoek staat op bladzijde 30 t/m 34 van het **onderzoeksrapport over het beeldje van St. Geertruid. Augustus 2014**(46 blz.):

<http://www.beeldjestgeertruid.nl/Het%20prehistorisch%20beeldje%20van%20St.%20Geertruid%20augustus%202014.pdf>

Op blz. 30 t/m 34 worden voorbeelden gegeven van bezielde stenen uit heden en verleden. Door de natuur gevormde figuratieve stenen zijn in culturen met een natuurgodsdienst belangrijk. Stenen die op een mens lijken kunnen in dit geloof religieuze objecten zijn, bezielde door de geest van een voorouder of een goddelijk wezen.

In vergelijking met de natuurlijke vormen van de bezielde stenen uit het Neolithicum, is de vorm van het beeldje van t. Geertruid kwalitatief meer dan voldoende om er een bezielde steen in te kunnen zien. De plaats van de symbolen op het beeldje (op het hart, de hals en het hoofd) geeft aan dat degene die de symbolen aanbracht in de steen een antropomorfe vorm zag.

Voorts worden vier argumenten gegeven om te vooronderstellen dat men geen voorouder in het beeldje van St. Geertruid zag, maar een (Vogel)godin.

De speculatieve duiding dat het beeldje van St. Geertruid een steen is, die men vroeger heeft gezien als bezielde, wordt gedeeld door de deskundige op dit gebied is Dr. Annine E.G. van der Meer. Zij is godsdiensthistoricus en symbooldeskundige en de oprichter en president van de stichting Academie PanSophia. Zij is van mening dat men van het beeldje van St. Geertruid vroeger mogelijk heeft gezien als bezielde door een godin of een voormoeder die in verbinding staat met de Grote Moeder. Die mogelijkheid is maatgevend voor de religieus culturele waarde van het beeldje van St. Geertruid. Zie bladzijde 36 van **het onderzoeksrapport over het beeldje van St. Geertruid. Augustus 2014**.

Naschrift 1: 'Speurtocht naar (bezielde) figuurstenen zoals het beeldje van St. Geertruid'

(8 blz.) wordt aangetoond dat tijdens het Neolithicum antropomorfe figuurstenen te Catal Hüyük en Sardinië in ruime mate aanwezig waren in een religieuze context.

<http://www.beeldjestgeertruid.nl/Naschrift%20november%202014.pdf>

Het belangrijkste bewijs dat men het beeldje van St. Geertruid vroeger zag als bezielde volgt uit

Naschrift 2: De symbolen op het beeldje van St. Geertruid ontcijferd (8 blz.). Uit dit naschrift blijkt dat de symbolen op het beeldje van St. Geertruid aangeven wie deze steen bezielde: de Vogelgodin.

<http://www.beeldjestgeertruid.nl/ontcijfering%20van%20de%20symbolen%201%20maart%202015.pdf>

V. De context van het beeldje: de Kaap te St. Geertruid.

In het onderzoeksrapport over het beeldje van St. Geertruid. Augustus 2014 (46 blz.) wordt een bladzijde (28) gewijd aan de Kaap als vindplaats. Op de Kaap is er, voor zover bekend, geen Bandkeramische nederzetting geweest maar er is wel bewijs dat Bandkeramiekers de Kaap en omgeving bezochten. De Kaap was in de prehistorie een bijzondere plek, door de aanwezigheid van vuursteen en doordat hier karstverschijnselen zoals geologische orgelpijpen voorkomen. Voor Bandkeramiekers moet zo'n plots zichtbare orgelpijp, een onverklaarbaar natuurfenomeen zijn geweest en een associatie met een toegang tot de onderwereld ligt voor de hand.

Het is denkbaar dat hier tijdens de LBK periode rituelen plaatsvonden waarbij het beeldje van St. Geertruid een rol speelde.

<http://www.beeldjestgeertruid.nl/Het%20prehistorisch%20beeldje%20van%20St.%20Geertruid%20augustus%202014.pdf>

In **Kritische opmerkingen van een amateurarcheoloog. Okt. 2015** (10 blz.) wordt de Kaap, als plek waar op de hellingen eluviale vuursteen konden worden gewonnen en als vindplaats van het beeldje van st. Geertruid, nader geschouwd. Op de punt van de Kaap zijn vele kleine blauwgepatineerde kernstenen gevonden die m.i. gedateerd kunnen worden in de Bandkeramiek. Tijdens de winning van deze vuursteen kan ook de vuursteen van het beeldje van St. Geertruid zijn gevonden. Zie opmerking 2a op blz. 2 en de bijlage op blz. 9 en 10.

<http://www.beeldjestgeertruid.nl/Kritische%20opmerkingen%20van%20een%20amateurarcheoloog%20met%20mijn%20reacties%2024%20okt%202015%20bis.pdf>

VI. Het belang van het beeldje voor het Nederlands erfgoed en het onderzoek.

Het Geactualiseerd Naschrift 3 bij het onderzoek naar het beeldje van St. Geertruid:

Archeologen over het onderzoek naar het beeldje van St. Geertruid zal worden geactualiseerd, naar aanleiding van mijn verzoek aan de minister van OCW het mogelijk te maken dat een persoon of een ander instituut dan de RCE of het RMO, kennis neemt van de feiten teneinde een objectief oordeel te geven over het belang van het beeldje van St. Geertruid en over de wenselijkheid dit beeldje te beschouwen als deel van ons erfgoed.

De tekst van 30 oktober 2016 is deels achterhaald en daarom gewist.

<http://www.beeldjestgeertruid.nl/Geactualiseerd%20Naschrift%203%20bij%20onderzoek%20naar%20Beeldje%20St.%20Geertruid%202%20-%2030%20okt.%202016%20bis.pdf>

VII. Diversen

In **Kritische opmerkingen van een amateurarcheoloog. Okt. 2015** (10 blz.) worden kritische vragen over mijn onderzoek gesteld en beantwoord. Lezenswaardig voor experts die twijfelen bij de uitkomsten van mijn onderzoek.

<http://www.beeldjestgeertruid.nl/Kritische%20opmerkingen%20van%20een%20amateurarcheoloog%20met%20mijn%20reacties%2024%20okt%202015%20bis.pdf>

Bezielde stenen en hun vinder. November 2015 gaat niet specifiek over het beeldje van St. Geertruid, maar over de invloed die de vondst van een bezielde steen op het leven van de vinder.

Voor mij heeft de vondst van een bezielde steen er toe geleid dat ik ben gaan beeldhouwen en thans bezig ben met een studie naar Venussen en het geloof in het vroeg Jong Paleolithicum. Over deze studie en de spectaculaire bevindingen hoop ik in 2017 een boek te kunnen publiceren.

<http://www.beeldjestgeertruid.nl/Bezielde%20stenen%20en%20hun%20vinder%202.pdf>